

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าสมอเซ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง และผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของครูผู้สอนและครูประจำชั้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองทางการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มทดลองที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน

ตอนที่ 1 แสดงคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 6 แสดงคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	กลุ่มควบคุม			กลุ่มทดลอง		
	ก่อน การทดลอง	หลัง การทดลอง	เพิ่ม ลด	ก่อน การทดลอง	หลัง การทดลอง	เพิ่ม ลด
1	64	68	เพิ่ม	65	145	เพิ่ม
2	63	66	เพิ่ม	62	146	เพิ่ม
3	65	70	เพิ่ม	63	145	เพิ่ม
4	67	72	เพิ่ม	65	139	เพิ่ม
5	60	76	เพิ่ม	64	139	เพิ่ม
6	68	78	เพิ่ม	62	140	เพิ่ม
7	64	79	เพิ่ม	65	138	เพิ่ม
8	60	80	เพิ่ม	64	139	เพิ่ม
9	62	84	เพิ่ม	62	139	เพิ่ม
10	64	86	เพิ่ม	62	134	เพิ่ม
11	65	75	เพิ่ม	63	137	เพิ่ม
12	67	74	เพิ่ม	55	135	เพิ่ม
13	63	75	เพิ่ม	64	140	เพิ่ม
14	64	76	เพิ่ม	61	137	เพิ่ม
15	65	73	เพิ่ม	62	146	เพิ่ม
16	61	72	เพิ่ม	62	136	เพิ่ม
17	63	64	เพิ่ม	64	140	เพิ่ม
18	65	64	เพิ่ม	63	133	เพิ่ม
19	64	75	เพิ่ม	65	145	เพิ่ม
20	63	76	เพิ่ม	65	139	เพิ่ม
21	68	75	เพิ่ม	62	135	เพิ่ม

ตารางที่ 6 (ต่อ)

คนที่	กลุ่มควบคุม			กลุ่มทดลอง		
	ก่อน	หลัง	เพิ่ม	ก่อน	หลัง	เพิ่ม
	การทดลอง	การทดลอง	ลด	การทดลอง	การทดลอง	ลด
22	63	64	เพิ่ม	58	134	เพิ่ม
23	55	68	เพิ่ม	62	145	เพิ่ม
24	64	64	เท่าเดิม	55	141	เพิ่ม
25	61	66	เพิ่ม	54	132	เพิ่ม
26	62	67	เพิ่ม	62	135	เพิ่ม
27	64	81	เพิ่ม	65	136	เพิ่ม
28	63	83	เพิ่ม	60	138	เพิ่ม
29	63	51	ลด	62	139	เพิ่ม
30	64	89	เพิ่ม	67	145	เพิ่ม

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์คะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า หลังการทดลองนักเรียนในกลุ่มควบคุมมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงขึ้น 28 คน เท่าเดิม 1 คน และลดลง 1 คน สำหรับคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง พบว่า หลังการทดลองนักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงขึ้นทั้ง 30 คน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยนำคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง มาเปรียบเทียบและทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ดังแสดงในตารางที่ 7

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 กำหนดไว้ว่าภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง

**ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง
ของกลุ่มทดลอง**

ระยะการทดลอง	n	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	30	62.17	3.11	- 103.888*
หลังการทดลอง	30	139.07	4.14	

* P < .05

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์คะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 62.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.11 หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 139.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.14 เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) พบว่า หลังการทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองระหว่าง
กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง และผลการทดสอบสมมติฐาน**

ผู้วิจัยนำคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมาเปรียบเทียบและทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ดังแสดงในตารางที่ 8 และตารางที่ 9

ก่อนการทดลอง

**ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนการทดลองของกลุ่ม
ควบคุมและกลุ่มทดลอง**

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t
กลุ่มควบคุม	30	63.47	2.57	- 1.757
กลุ่มทดลอง	30	62.17	3.11	

P > .05

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์คะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนการทดลอง พบว่า กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 63.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.57 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 62.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.11 และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

หลังการทดลอง

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 กำหนดไว้ว่าภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t
กลุ่มควบคุม	30	74.03	6.99	43.946*
กลุ่มทดลอง	30	139.07	4.14	

* P < .05

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์คะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 74.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.99 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 139.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.14 เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของครูผู้สอนและครูประจำชั้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมกรมีวินัยในตนเอง
ทางการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา
วินัยในตนเองทางการเรียน

สัมภาษณ์ครูผู้สอนก่อนการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง
ทางการเรียน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมกรมีวินัยในตนเองทาง
การเรียนของกลุ่มทดลอง พบว่า

ด้านความรับผิดชอบ

ครูผู้สอน จำนวน 2 ท่าน พบเห็นพฤติกรรมกรรมกรทำแบบฝึกหัดตามที่ครูมอบหมาย และ
มีการแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนในขณะที่ครูสอนอยู่ในระดับที่พึงพอใจเล็กน้อย
เนื่องจากพฤติกรรมที่แสดงออกขาดความสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทำให้บางเวลาครูผู้สอนต้องตักเตือน
ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน ไม่พบเห็นพฤติกรรมกรรมกรแสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติงานกลุ่ม
การตั้งใจเรียน และการเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้ครบ ซึ่งครูผู้สอนยังไม่พอใจและมีความเห็น
ตรงกันว่านักเรียนควรปรับปรุงพฤติกรรมดังกล่าว โดยเฉพาะพฤติกรรมกรรมกรแสดงความคิดเห็นและ
การปฏิบัติงานกลุ่ม ลักษณะพฤติกรรมที่พบคือการขาดความร่วมมือกันภายในกลุ่ม นักเรียนบางคน
อยากทำงานคนเดียว ทำให้งานกลุ่มขาดประสิทธิภาพ

ด้านความตรงต่อเวลา

ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน พบเห็นนักเรียนบางคนที่สามารถเข้าห้องเรียนได้ทันเวลาก่อน
ครูผู้สอนเข้าห้องเรียน ซึ่งครูผู้สอนมีความพึงพอใจเล็กน้อย และมีนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งที่เข้า
ห้องเรียนไม่ทันเวลา ครูผู้สอนมองว่านักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเข้าเรียนพูดคุยและ
เล่นมากจนเกินไปซึ่งครูผู้สอนยังไม่พอใจ นอกจากนี้ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน มีความคิดเห็นว่า
นักเรียนควรปรับปรุงพฤติกรรมกรรมกรส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด

ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

ครูผู้สอนจำนวน 6 ท่าน พบเห็นนักเรียนบางคนเท่านั้นที่ทำความเคารพครูโดยการไหว้หรือยืนตรงโดยครูไม่ต้องตักเตือน และครูผู้สอนยังไม่พึงพอใจพฤติกรรมแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนโดยเฉพาะนักเรียนชาย ลักษณะพฤติกรรมที่พบคือ ชายเสื้ออยู่นอกกางเกง ใส่รองเท้าแตะมาโรงเรียน ใส่รองเท้านักเรียนแต่ไม่สวมถุงเท้า และในเรื่องของการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ครูผู้สอนมองว่านักเรียนขาดความพยายามในการปฏิบัติตามข้อตกลง นักเรียนบางคนขอฟ่อนผันและขอยกเว้นเมื่อไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้

ด้านความซื่อสัตย์

ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน พบเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมการพูดความจริง ไม่ขโมยของผู้อื่นและไม่แอบอ้างหรือนำของผู้อื่นมาเป็นของตน ครูผู้สอนมีความพอใจ ส่วนพฤติกรรมที่ครูผู้สอนไม่พึงพอใจและมีความเห็นว่านักเรียนควรปรับปรุง ได้แก่ พฤติกรรมไม่ยอมรับเมื่อทำผิดพลาดไม่มีหลักฐานต่อทุจริตโดยเฉพาะในการสอบโดยครูผู้สอนพบนักเรียนชายบางคนแอบดูข้อสอบของเพื่อน ปกปิดความผิดทั้งของตนเองและผู้อื่น และการเอาเปรียบผู้อื่น

ด้านความอดทน

ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน พบเห็นนักเรียนมีความอดทนทางการเรียนน้อย นักเรียนมักพุดบ่นทันทีเมื่อครูมอบหมายงาน ต่อรองจำนวนงานให้น้อยลง ครูผู้สอนยังต้องตักเตือนและให้คำแนะนำบ่อยครั้งเพื่อให้ทำงานได้สำเร็จ และมีความละเอียดรอบคอบ โดยครูผู้สอนยังไม่พึงพอใจพฤติกรรมด้านความอดทนของนักเรียน และมีความเห็นตรงกันว่านักเรียนควรปรับปรุงให้มีพฤติกรรมการทำงานจนสำเร็จ ไม่หวั่นไหวต่อคำขู่ มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน และไม่พุดบ่นเมื่อครูมอบหมายงาน

สัมภาษณ์ครูผู้สอนหลังการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง ทางการเรียน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง
ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง พบว่า

ด้านความรับผิดชอบ

ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน มีความพึงพอใจและมีความเห็นตรงกันว่านักเรียน
มีความรับผิดชอบทางการเรียนเพิ่มมากขึ้น ครูผู้สอนตักเตือนหรือให้คำแนะนำน้อยลง
ลักษณะพฤติกรรมที่ครูผู้สอนพบคือ นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมาย ร่วมแสดง
ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนและปฏิบัติงานกลุ่ม และตั้งใจเรียน ส่วนในเรื่องของการมีอุปกรณ์
ในการเรียนครบนั้นครูผู้สอนยังต้องจัดเตรียมให้กับนักเรียนบางคน

ด้านความตรงต่อเวลา

ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน มีความพึงพอใจและมีความเห็นตรงกันว่านักเรียนมีความกระตือรือร้น
ในการพยายามเข้าเรียนมากขึ้น สามารถเข้าเรียนได้ทันเวลาก่อนครูผู้สอนเข้าห้องเรียน สำหรับการ
ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนดนั้นครูผู้สอน จำนวน 2 คน มองว่ายังต้องตักเตือนนักเรียนเป็น
รายบุคคล

ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน มีความเห็นตรงกันว่านักเรียนมีความพยายามในการปรับเปลี่ยน
พฤติกรรม ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่โรงเรียนกำหนดไว้ซึ่งครูผู้สอนมีความพึงพอใจ ลักษณะ
พฤติกรรมที่พบคือ ทำความเคารพครูโดยการไหว้หรือยืนตรงโดยไม่ต้องตักเตือน นักเรียนชาย
มีความพยายามในการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และสามารถปฏิบัติตามข้อตกลง
การขอผ่อนผันลดลง

ด้านความซื่อสัตย์

ครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน มีความพึงพอใจและมีความเห็นว่านักเรียน ส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ลักษณะพฤติกรรมที่พบ คือ ขอมรับเมื่อทำผิดไม่ทำการส่อทวจริต ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ปกปิดความผิดทั้งของตนเองและผู้อื่น ส่วนพฤติกรรมการพูดความจริง ไม่ขโมยของผู้อื่น และไม่แอบอ้างหรือนำของผู้อื่นมาเป็นของตน ครูผู้สอน มีความพอใจโดยพบเห็นว่านักเรียนนำสิ่งของที่ตนเก็บได้มาส่งครูทันที

ด้านความอดทน

ครูผู้สอนจำนวน 6 ท่าน มีความพึงพอใจและเห็นว่านักเรียนมีความพยายามและอดทนทางการเรียนมากขึ้น ลักษณะพฤติกรรมที่พบ คือ มีความพยายามในการทำงานจนเสร็จบางคน ต้องการคำแนะนำในการทำงานเพิ่มเติมเนื่องจากขาดความเข้าใจ งานมีความละเอียดรอบคอบ นักเรียนไม่หวั่นไหวต่อคำขู่ และไม่พุดบ่นเมื่อครูมอบหมายงาน

สัมภาษณ์ครูประจำชั้นก่อนการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัย ในตนเองทางการเรียน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูประจำชั้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรณีวินัยในตนเองทางการเรียนของ
กลุ่มทดลอง พบว่า

ด้านความรับผิดชอบ

ครูประจำชั้นมีความเห็นว่า ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกด้านความรับผิดชอบยังไม่น่าพึงพอใจ ครูประจำชั้นต้องตักเตือนและให้คำแนะนำบ่อยครั้ง จึงเห็นว่านักเรียนควรปรับปรุงทุกพฤติกรรม ที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ โดยเฉพาะการไม่ทำแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งครูต้องติดตามซักถามทุกวัน ไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนและปฏิบัติงานกลุ่มหากครูไม่กระตุ้นไม่ตั้งใจเรียนโดยพูดคุยและเล่นขณะเรียน ไม่ดูแลเก็บรักษาของใช้ส่วนตัวและส่วนรวมหากครูไม่เตือน มีอุปกรณ์การเรียนไม่ครบ และหนีเวรประจำวัน

ด้านความตรงต่อเวลา

ครูประจำชั้นมีความเห็นว่าลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกด้านความตรงต่อเวลาเกี่ยวกับการมาโรงเรียนทันเวลา เข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าเรียนทันเวลาครูประจำชั้นมีความพึงพอใจปานกลาง เพราะมีนักเรียนบางคนที่ยังต้องตักเตือน พฤติกรรมที่นักเรียนควรปรับปรุง คือ ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนดและปฏิบัติตามกิจกรรมสีตามเวลาที่กำหนด

ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

ครูประจำชั้นมีความเห็นว่าลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนที่นักเรียนปฏิบัติและครูมีความพึงพอใจ คือ การเข้าแถวก่อนกลับบ้านเป็นระเบียบ ส่วนพฤติกรรมที่ครูประจำชั้นไม่พึงพอใจและนักเรียนควรปรับปรุง คือ การเข้าแถวซื้ออาหารตามลำดับก่อน-หลัง การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การไม่วิ่งเล่นบนอาคารเรียน การทำความสะอาดพुरुโดยการไหว้ หรือยืนตรงโดยไม่ต้องเตือน และการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน

ด้านความซื่อสัตย์

ครูประจำชั้นมีความเห็นว่าลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกด้านความซื่อสัตย์นั้น ครูประจำชั้นยังต้องตักเตือนและให้คำแนะนำนักเรียนบางคนเกี่ยวกับการพูดความจริง ไม่แอบอ้างหรือนำของผู้อื่นมาเป็นของตน การไม่ปกปิดความผิดทั้งของตนเองและผู้อื่น ไม่ทำการส่อทุจริตโดยเฉพาะในการสอบ และการไม่เอาเปรียบผู้อื่น ลักษณะพฤติกรรมที่ครูมีความพึงพอใจคือ ยอมรับเมื่อทำผิด และไม่ขโมยของผู้อื่น

ด้านความอดทน

ครูประจำชั้นมีความเห็นว่าลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกด้านความอดทนนั้นครูยังต้องตักเตือนบ่อยครั้งเกี่ยวกับการทำงานให้สำเร็จ ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ไม่หวั่นไหวต่อคำขู่ การไม่พุดคุยขณะเข้าแถวเคารพธงชาติ และไม่พุดบ่นเมื่อครูมอบหมายงาน

สัมภาษณ์ครูประจำชั้นหลังการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัย ในตนเองทางการเรียน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูประจำชั้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมมีวินัยในตนเองทางการเรียน
ของกลุ่มทดลอง พบว่า

ด้านความรับผิดชอบ

ครูประจำชั้นมีความเห็นว่านักเรียนมีความพยายามในการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง
มากขึ้น โดยครูประจำชั้นพบเห็นการตักเตือนกันเองในกลุ่มเพื่อน นักเรียนสามารถรับผิดชอบงาน
ที่ได้รับมอบหมาย แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียน ช่วยเหลืองานกลุ่ม ดูแลรักษาของใช้
ส่วนตัวและส่วนรวม มีความพร้อมในการเตรียมอุปกรณ์การเรียน และทำเวรประจำวันซึ่งครูประจำชั้น
มีความพึงพอใจ

ด้านความตรงต่อเวลา

ครูประจำชั้นมีความเห็นว่าลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกด้านความตรงต่อเวลาเปลี่ยนแปลง
ไปจากเดิม นักเรียนพยายามในการปรับปรุงตนเองมากขึ้นครูประจำชั้นตักเตือนน้อยลง นักเรียน
สามารถเข้าแถวเคารพธงชาติ เข้าเรียนได้ทันเวลา ส่งการบ้านและร่วมกิจกรรมสีตามเวลาที่กำหนด
แต่ครูประจำชั้นยังต้องตักเตือนนักเรียนบางคนเกี่ยวกับการมาโรงเรียนให้ทันเวลา

ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

ครูประจำชั้นมีความเห็นว่าลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
ของโรงเรียนในภาพรวมครูประจำชั้นมีความพึงพอใจ คือ การเข้าแถวก่อนกลับบ้านเป็นระเบียบ
เข้าแถวซื้ออาหารตามลำดับก่อน-หลัง ไม่วิ่งเล่นบนอาคารเรียน ทำความเคารพครูโดยการไหว้
หรือยืนตรง และปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ยกเว้นพฤติกรรมกรรมแต่งกายถูกต้องตาม
ระเบียบของโรงเรียนมีนักเรียนบางคนที่ครูประจำชั้นยังต้องตักเตือน

ด้านความซื่อสัตย์

ครูประจำชั้นมีความเห็นว่าลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกด้านความซื่อสัตย์ ครูประจำชั้นมีความพึงพอใจเพราะพบเห็นว่านักเรียนมีความพยายามในการควบคุมและปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการพูดความจริง ไม่แอบอ้างหรือนำของผู้อื่นมาเป็นของตน การไม่ปกปิดความผิดทั้งของตนเองและผู้อื่น ไม่ทำการส่อทุจริตโดยเฉพาะในการสอบ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ยอมรับเมื่อทำผิด และไม่ขโมยของผู้อื่น

ด้านความอดทน

ครูประจำชั้นมีความเห็นว่า ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกด้านความอดทนในภาพรวม ครูประจำชั้นมีความพึงพอใจ นักเรียนมีความพยายามและสามารถทำงานให้สำเร็จ มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน อดทนต่อคำขู่ขู่ เตือนเพื่อนไม่ให้พูดคุยขณะเข้าแถวเคารพ ชงชาติ และไม่พูดบ่นเมื่อครูมอบหมายงาน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มทดลองที่มีต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน

ความคิดเห็นต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน

หลังจากที่กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ได้เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน จำนวน 14 ครั้ง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองตอบคำถามลงในแบบแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน ซึ่งกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นในแต่ละข้อคำถามดังนี้

ความรู้สึกลูกของนักเรียนต่อการเข้าร่วมโปรแกรม

หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน นักเรียนจำนวน 27 คน มีความคิดเห็นว่านักเรียนได้เรียนรู้และมีความสุขสานขณะทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง และนักเรียนจำนวน 3 คน รู้สึกดีใจที่ตนเองได้เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนในครั้งนี้

การได้เรียนรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรม

หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน นักเรียนจำนวน 23 คน มีความคิดเห็นว่า นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวินัยในตนเองทางการเรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบทางการเรียน ความตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ความซื่อสัตย์ และความอดทน นักเรียนจำนวน 6 คน มีความคิดเห็นว่านักเรียนได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้นซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนักเรียนจำนวน 1 คน มีความคิดเห็นว่า การเข้าร่วมโปรแกรมทำให้นักเรียนเกิดความสามัคคีในกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ประโยชน์ที่นักเรียนได้จากการเข้าร่วมโปรแกรม

หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน นักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์จากการเข้าร่วมโปรแกรมดังนี้ นักเรียนจำนวน 14 คน มีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้หลายแง่มุม สามารถนำไปปฏิบัติด้วยตนเองได้ถูกต้อง นักเรียนจำนวน 7 คน มีความคิดเห็นว่าสิ่งที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนจำนวน 5 คน มีความคิดเห็นว่านักเรียนได้รับความสนุกสนานจากการเข้าร่วมโปรแกรมครั้งนี้ และนักเรียนจำนวน 4 คน มีความคิดเห็นว่านักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวินัยในตนเองทางการเรียนทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ซึ่งจะ使人อื่นมองเราในแง่ดี

ข้อเสนอแนะต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน

นักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 22 คน (ไม่ตอบ 8 คน) มีข้อเสนอแนะต่อโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน ดังนี้

1. นักเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมของโปรแกรมมีเนื้อหาสาระดีแล้ว จำนวน 11 คน
2. นักเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมของโปรแกรม ดีเหมาะสม และเมื่อเข้าร่วมแล้วเกิดความสนุกสนาน จำนวน 5 คน
3. นักเรียนอยากให้มีการสอนและจัดกิจกรรมเช่นนี้อีก จำนวน 2 คน

4. นักเรียนมีความเห็นว่าสิ่งที่ได้เพิ่มเติมมาคือการช่วยเหลือกันซึ่งเป็นสิ่งที่ดีทำให้งานสำเร็จ จำนวน 1 คน

5. นักเรียนอยากให้นักเรียนทุกห้องได้เข้าร่วมโปรแกรมนี้ด้วย จำนวน 2 คน

6. นักเรียนอยากให้เพิ่มเวลาในการทำกิจกรรมมากกว่านี้ จำนวน 1 คน

จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มทดลองแสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองมองเห็นประโยชน์ของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน ในประเด็นของการได้ความรู้เกี่ยวกับวินัยในตนเองทางการเรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันและพึงพอใจกับกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน จึงอยากให้อัดกิจกรรมเช่นนี้อีก รวมทั้งอยากให้นักเรียนทุกห้องได้เข้าร่วมโปรแกรมนี้

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาโดยการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าสมอเซ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยอภิปรายได้ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 คือ ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการเปรียบเทียบคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (แสดงในตารางที่ 7) แสดงว่าภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงขึ้นก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องและสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงว่าการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีวินัยในตนเองทางการเรียนเพิ่มขึ้นได้ กล่าวคือ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวินัยในตนเองทางการเรียนที่ควรปฏิบัติ และนักเรียนได้ฝึกคิดโดยนำประสบการณ์เกี่ยวกับวินัยในตนเองทางการเรียนของตนเองมารวบรวมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจ และนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้มีวินัยในตนเองทางการเรียนมากขึ้นได้

ผลการศึกษาครั้งนี้อธิบายได้ว่าโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนสามารถพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนให้เพิ่มขึ้นได้ ซึ่งลักษณะของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และกระบวนการกลุ่ม ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ได้ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และกระบวนการกลุ่ม กล่าวคือให้นักเรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์เดิมในเรื่องวินัยในตนเองทางการเรียนของตนเองมาแลกเปลี่ยน แบ่งปันประสบการณ์ของแต่ละคนในกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สรุปเป็นแนวคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ โดยผ่านกระบวนการให้ความรู้ การฝึกคิด และการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นักเรียนเลือกแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน ดังที่สุเมธธาและคณะ (2541: 33-44) กล่าวว่า การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเป็นการสอนที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ต้องสอนให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย และยืดหยุ่น ได้เรียนรู้จากครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้นนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนจึงมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง สรุปได้ว่าโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมดังกล่าวได้

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ การระเกด ดวงดาว (2546) ที่ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการเสริมสร้างควมมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์บำรุง) จังหวัดแพร่ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวนประชากรทั้งหมด 11 คน ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยควมมีระเบียบวินัยในด้านการตรงต่อเวลา ด้านการปฏิบัติตนไม่ผิดระเบียบของกลุ่ม ห้องเรียน โรงเรียน และสังคม และด้านการตระหนักรู้และแสดงออกถึงวัฒนธรรมอันดีงามเพิ่มขึ้น

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 2 คือ ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการเปรียบเทียบคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม พบว่า ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (แสดงในตารางที่ 9)

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน สามารถพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนได้ ซึ่งกล่าวได้ว่าโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยในตนเองทางการเรียนทั้ง 5 ด้าน นั่นคือ นักเรียนมีความรับผิดชอบทางการเรียน มีความตรงต่อเวลาปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีความซื่อสัตย์ และมีความอดทน ซึ่งจากศึกษาวินัยในตนเองทางการเรียนกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งห้องเรียน ใช้ลักษณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม นำประสบการณ์ของนักเรียนมาร่วมอภิปรายกันในกลุ่ม เกิดความคิดและมีเจตคติที่ดีในการปรับปรุงตนเอง กล่าวได้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนมีความสำคัญในการพัฒนานักเรียน ดังที่ พรธณี (2545: 90) กล่าวว่า การสอนที่กระตุ้นให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรม ทำได้โดยการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนอภิปรายได้อย่างอิสระพยายามทำความเข้าใจแนวคิดของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนได้สื่อแนวคิดนั้น โดยการเปิดโอกาสให้ได้แสดงความสามารถ หรือโดยการกระตุ้นให้นักเรียนได้ตระหนักถึงการมีจริยธรรมโดยใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

ในการสร้างกิจกรรมของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน ผู้วิจัยใช้หลักของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ผสมผสานกับหลักการพัฒนาวินัย การให้ความรู้ในเรื่องวินัยในตนเองทางการเรียนให้นักเรียนได้ฝึกคิด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งการมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับวินัย และการฝึกปฏิบัติ ซึ่งการฝึกอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เกิดความเคยชินและสามารถปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้

แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน ได้แก่ การให้ความรู้ การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ เกม บทบาทสมมุติ การทำงานกลุ่ม การอภิปราย/แสดงความคิดเห็น การประกวด คำขวัญ/คำคม การจัดป้ายนิเทศ การศึกษากรณีตัวอย่าง การฝึกปฏิบัติ การติดตามงาน และการบันทึก โดยโปรแกรมครั้งที่ 1 เป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนกับผู้นำกลุ่มให้นักเรียนได้เข้าใจลักษณะ จุดมุ่งหมาย และข้อตกลงในการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน โปรแกรมครั้งที่ 2 เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม การมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ โดยให้นักเรียนพิจารณาถึงข้อดีข้อเสียของการไม่รับผิดชอบเมื่อทำงานกลุ่ม และการกล้าแสดงออก โปรแกรมครั้งที่ 3 เป็นการให้นักเรียนได้รู้จักกับความหมายและประเภทของวินัย รวมทั้งวินัยในตนเองทางการเรียน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบทางการเรียน ด้านความตรงต่อเวลา ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความอดทน โปรแกรมครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 เป็นในเรื่องของวินัยในตนเองทางการเรียนเกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบทางการเรียน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับความหมาย และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความรับผิดชอบทางการเรียน นอกจากนี้ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการศึกษาจากกรณีตัวอย่าง และการบันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความรับผิดชอบทางการเรียนของนักเรียน โปรแกรมครั้งที่ 6 และครั้งที่ 7 เป็นในเรื่องของวินัยในตนเองทางการเรียนเกี่ยวกับความตรงต่อเวลา โดยให้ความรู้เกี่ยวกับความหมาย และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความตรงต่อเวลาทางการเรียน นอกจากนี้ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการศึกษาจากกรณีตัวอย่าง และการบันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความตรงต่อเวลาทางการเรียนของนักเรียน โปรแกรมครั้งที่ 8 และครั้งที่ 9 เป็นในเรื่องของวินัยในตนเองทางการเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับความหมาย และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน นอกจากนี้ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการศึกษาจากกรณีตัวอย่าง และการบันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนของนักเรียน โปรแกรมครั้งที่ 10 และครั้งที่ 11 เป็นในเรื่องของวินัยในตนเองทางการเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับความหมาย และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ นอกจากนี้ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการศึกษาจากกรณีตัวอย่าง และการบันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ของนักเรียน โปรแกรมครั้งที่ 12 และครั้งที่ 13 เป็นในเรื่องของวินัยในตนเองทางการเรียนเกี่ยวกับความอดทน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับความหมาย และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความอดทน นอกจากนี้ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการศึกษาจากกรณีตัวอย่าง และการบันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความอดทนของนักเรียน โปรแกรมครั้งที่ 14 เป็นการทบทวนสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้

จากโปรแกรม เพื่อสำรวจความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวินัยในตนเองทางการเรียน จากนั้นให้นักเรียนให้ตอบแบบแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วม โปรแกรม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน (ภาคผนวก ง) และผลจากการตอบแบบแสดงความคิดเห็นของนักเรียนสรุปได้ว่านักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวินัยในตนเองทางการเรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบทางการเรียน ความตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ความซื่อสัตย์ และความอดทน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และทำให้นักเรียนเกิดความสามัคคีในกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น

ผลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและครูประจำชั้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์วินัยในตนเองทางการเรียน (ดังแสดงในตอนี่ 4) แสดงว่าหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ครูผู้สอนและครูประจำชั้นมีความพึงพอใจพฤติกรรมการณ์วินัยในตนเองทางการเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความตรงต่อเวลา ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความอดทน แสดงถึงกิจกรรมของโปรแกรมมีความเหมาะสมสามารถพัฒนานักเรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม นั่นคือ โปรแกรมครั้งที่ 1 สามารถสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้นำกลุ่มและนักเรียนได้ โปรแกรมครั้งที่ 2 สามารถสอนในเรื่องการทำงานกลุ่มได้ โปรแกรมครั้งที่ 3 สามารถทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวินัย และวินัยในตนเองทางการเรียนได้ โปรแกรมครั้งที่ 4 และ 5 เป็นกิจกรรมทางด้านความรับผิดชอบ ซึ่งสามารถพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมของความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ โปรแกรมครั้งที่ 6 และ 7 เป็นกิจกรรมทางด้านความตรงต่อเวลา ซึ่งสามารถพัฒนาให้นักเรียนรู้จักการควบคุมตนเองในการทำงานหรือกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงได้ โปรแกรมครั้งที่ 8 และ 9 เป็นกิจกรรมทางด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ซึ่งสามารถพัฒนาให้นักเรียนตระหนักและปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้ โปรแกรมครั้งที่ 10 และ 11 เป็นกิจกรรมทางด้านความซื่อสัตย์ ซึ่งสามารถพัฒนานักเรียนให้ปฏิบัติตนได้ตรงต่อความเป็นจริงทางกาย วาจา ใจ ได้ โปรแกรมครั้งที่ 12 และ 13 เป็นกิจกรรมทางด้านความอดทน ซึ่งสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความพยายามในการควบคุมร่างกาย ความคิด และจิตใจ ให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมและนำตนเองสู่เป้าหมายได้ และ โปรแกรมครั้งที่ 14 เป็นการทบทวนสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จากโปรแกรมเพื่อให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผลจากการตอบแบบแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน (ดังแสดงในตอนที่ 5) และจากการเปรียบเทียบคะแนน การมีวินัยในตนเองทางการเรียนหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง (ดังแสดงใน ตารางที่ 9) แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของ โปรแกรมว่า การเข้าร่วมกิจกรรมสามารถพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียนได้ นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการมีวินัยในตนเองทางการเรียน และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผลการวิจัยจึงสนับสนุนและชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของ โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองทางการเรียน สามารถพัฒนาวินัย ในตนเองทางการเรียนได้ สนับสนุนกับสมมติฐานกำหนดไว้

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสามารถนำมาพัฒนาวินัย ในตนเองทางการเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้นำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มาพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ศศิพร โลจายะ (2544) ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสร้าง เสริมทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ในนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดปทุมธานี พบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องบุหรี่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความตระหนักในตนเอง ความรับผิดชอบในตนเอง ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการจัดการกับความเครียดและพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ยกเว้น ทักษะการจัดการกับความเครียด และงานวิจัยของ Campbell. (2000) ได้ศึกษา การใช้โปรแกรมป้องกันการกระทำผิดสำหรับผู้ใหญ่ตอนต้น: การศึกษารายกรณีของการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม โดยทำการศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน Nova Scotia พบว่า วิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการควบคุมตนเองเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่จะใช้ในโปรแกรม การป้องกันการกระทำผิดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย